

Bijlage over het luiden van de grote klok.

EXTRAKT UYT DEN RESOLUTIE BOECK ONDERHOUDEN BIJ D'HEEREN KERCKMEESTERS VAN HET GEMEENTE DENDERHAUTEM ALWAAR ONDER ANDERE FOLIO 6 STAAT SOO VOLGT.

Ontwerp wegens 't luyden der groote klock.

- 1e Op zondaegen en feestdaegen voor de Parochiale diensten zal de Groote Klock gelyyd worden ter Directie van den Koster gelyk voor desen te weten : een Poos voor het Beginnen der Vroegmisse en nog een immediaat voor het beginnen Der zelve Vroegmisse het welck insgelyck zal plaatse hebben voor de hoogmisse en gelykelik voor de Vespers.
- 2e Nopens 't luyden over dood er zal niet mogen gelyyd worden zoo lang't hoogweerdig is uitgesteld ter aanbidding op den Autaer.
- 3e ook niet terwyl in de kerck word Bicht gehoort al was het maar van Minderjaarige kinderen ;

1e classe.

- 4e Er zal mogen over dood gelyyd worden voor den hoogsten dienst of van de eerste Classe onmiddelyk naer 't overlyden drie poosen ieder van thien minuten Salvo Justo. In het Begraaven idem -- 's avonds voor den lykdienst of uytvaart idem ; -- op de uitvaert ten acht ueren te Beginnen en ten negen ueren op te houden idem --
Voor de misse zal enkelyk geklipt worden op dat die buyten zijn beeter zouden verstaen, en in de gelykvormigheyd met de daegelyksche Missen.
In 't Singen over de baere drie Poosen te weten eene poose voor Elck responsorium en bedeklippen aen den Pater Noster. Wanneer de baere bewierookt word. Eyndelinge eene Poose zoo lang den miserere en de profundis Duuren.

2e classe.

- 5e Voor den middelyken dienst of tweede classe onmiddelyk naer 't overlyden twee Poosen ieder van thien Minuten Salvo Justo -- in het begraeven idem -- 's avonds voor den lykdienst idem -- op de uitvaert ten half negen te beginnen, ten negen ueren op te houden. Voor de misse zal Enkelyk geklipt worden in 't zingen over de baere twee poosen te weten eene Poose voor elck responsorium en bedeklippen aan den Pater Noster. Eindelinge eene Poose zoo lang de miserere en de profundis dueren.

3e classe.

- 6e onmiddelyk naer 't overlyden eene Poose van thien minuten Salvo Justo -- in het begraaven idem -- 's avonds voor den lykdienst of uytvaart ten half negen idem voor de misse zal enkelyk geklipt worden --

in 't Singen over de baere eene Poose tot aan den Pater-Noster alsdan de Bedeklock — Eindinge daar achter eene Poose van thien minuten Salvo Justo

7e Door de woorden in 't begraeven, hier vooren word verstaen 't Inhaelen van 't lyk en eene weyle tijds te vooren terwyl eene Convoy is afkomende. In alle begraevingen sal der halve geluyd worden eene Poose met 't uyttraegen naer 't graf tot het eyndigen der begraavinge.

8e t'is verboden op de zondaegen en feestdaagen arbitrairelyk dat is willekeurig en elck naer zijn goed-duncken of Behaagen te beginnen luyden voor parochiale Diensten er zal geluyd worden volgens artikel een uysterlyk den tyd van thien minuten.

"Voorders in aendagt genomen dat de klock gekogt is van wegens "de ingesetene deser Gemeente by middel van vrywillige giften daar "in eenige Refuseren en gerefuseert hebben te Contribueren en bij "dien een voorwerp is, van die de welcke betaalt hebben en niet "ten dienste van de Refusanten, word er mits desen Vastgesteld "dat de Klock noch op begraevenissen of uytvaerden van de niet "contribuerende zal geluyd worden ten zy alvooren daar aan voldaan "t hebben naar Staat en Conditie ter uytzonderinge van de behoef-tige, daar voren zal geluyd worden op de maniere als gesegt ar-tikel ses.

Aldus geresolveert in vergaering den twee en twintigsten February 1800 vijf en twintig en zal kopy Deser 't elck nazigt afgekondigt en aangeplakt worden ter plaatse en daar het behoort.

/: waaren geteekent :/ C.R. De Clercq Desser. J. De Winter. De Graeve J. De Ro J. Van gyseghem en Cornelis timmerman

VOOR GELYKVORMIG EXTRAKT

TER ORDONNANTIE

DE SECRETARIS DER KERKFABRIEK VAN
DENDERHOUTEM

(was get.) Felix De Winter.

Bijlage over de aanstelling van de koster te Denderhoutem op 11 november 1483.

Het is de latijnse tekst op pagina 58 afgebeeld, die ons door drs. Gadeyne welwillend werd omgezet in het Nederlands; Wij danken de heer archivaris te Ronse daar hartelijk voor.

Abt Rasso van Geraardsbergen schenkt de **kosterij** van Denderhoutem aan WALRANDUS DE BORRE. (anno 1483).

"Aan allen die deze letteren zullen lezen, Rasso, bij de genade Gods, nederige abt van het klooster van Sint-Adriaan te Geraardsbergen, van de orde van Sint-Benedictus, in het bisdom Kamerijk, die, uit kracht van ons patronaatsrecht, aan onze begeving, voorziening en volledige beschikking in volle recht toebehoort, aan onze beminde Walrandus de Borre, geestelijke van het voorzegde bisdom Kamerijk, hebben gegeven en geven hem dit ambt, voorzien met alle rechten die er bijhoren, en bekleden dezelfde Walrandus op heden ermee, met voorbehoud van rechten van anderen. Daartoe machtigen wij onze beminde heer Anthonius Maes, pastoor van dezelfde plaats, evenals alle andere priesters door ons voorgesteld, om dezelfde Walrandus of zijn wettige vertegenwoordiger in het werkelijk physisch en feitelijk bezit te stellen van de genoemde kosterij met alle bijhorende plechtigheden volgens de gewoonte, ons getrouw berichtgevende van wat dienaangaande gedaan werd.
"Gegeven in ons klooster en door ons verzegeld in het jaar des Heren 1400 de 11e november van het jaar 83."

Bijlage : kopie van het testament van pastoor Jacob Van der Smessen, geschreven in 1526.

Het oorspronkelijk testament is ons onbekend; de kopie dateert van 1616, zoals in de laatste alinea te lezen is.

In den naeme des Vaders des Soons des heylighs Gheests amen, want den Soone Godts voor ons sondaers ende sonderssen die swaere ende uytneemende pijn en allerbitterste doot was aenneemende soo heeft hij gehangen aen 't hout des cruijce met plompe nagelen door handen ende voeten doorwont in exemple ende t'eenen spieghel van alle geloovige christenen menschen maecte ende ordonneerde zijnen uitersten wille ende testamente ghevende ende offerende Godt van hemelrijck sijnen vader inder eeuwigheydt sijn ghebenedijde ziele voort ghevende sijne discipelen ende sonderlinghe St Jan evangelist sijnder uytverkooren Moeder de Maghet Maria ende ten derden de ghone die hem cruysten te weten, de felle joden soo beveelde hij heurlieden sijnen pritosen Lichame ende overmits dat alle christene menschen henlieden behooren te voorsiene voor haer lieder doot van testament ende uyttersten wille ter saligheydt van haerlieder ziele soo is voor ons meijer ende schepenen van denderhautem nu ter tijdt commen ende gecompareert in proppen persoone die Eersaeme ende Wyse heere Jacob van der Smessen canoninck van der cappelle in Zeelandt, vilancx, verus prochiaen van der kercke van denderhautem machtigh bij de gratie Godts ende wel voorsinnen ende memorie peysende ende overdenckende ende wel voorsiene dat er gheen dincke sekerder en is dan de doot ende niet onsekerder dan die wijle van der doot ende dat die creature niet en heeft ofte en weet wat sij antwoorden mach haeren Scheppere ende maecten over haer verdient, soo heeft den voorn. heere jacob gemaect ende gheordineert sijn testament ende uyttersten wille van de goede dat hem Godt van hemelrijck op dese werelt verleent ende ghegheven heeft bij raede van seker sijne vrienden ende maeghen ter eeren Godts, Maghet Maria ende alle Godts heylighen in verlaetinge van alle sijne sonden ende alle zielen daer vooren hij 't begeirt ende is 't selve sijn testament gelijk hier volgt in den eersten als denselven jacob van deser werelt scheyden ende overleyden sal, soo heeft hij den almachtigen Godt in eeuwigheydt der Maghet Marie ende alle der hemelschen geselschappe sijn ziele ende sijn lichaam der geweyder aerde in de kercke van St. Amant in de hooghen choir te Denderhautem, item wilt ende begheirt dat sijne executeurs van sijn testamente betaelen sullen alle die schuld die hij schuldigh blijven zal in die wijle sijner doot ende aan alles genoegh doen die hemlieden met redelijcke saecken van hem beklaegen sullen ten goedduncken van sijne voors. executeurs, hoe wel hij nochtans ten date van desen luttel ofte niet weet schuldigh te sijne, item is ook de Begheirte van den selven heer jacob die van stonden aenne

heeft ghegheven met der levende handt in sijnen propren persoone omme eeuwelijck ende erfelijck te doene ende celebreren in de voorn. Kercke van denderhautem alle weeke sesse missen gelesen op St Nicolaus autaeer ende de seste alle donderdaghen ter eeren ende weirdighheydt van t' heijligh sacramente voore ende naer de misse alder solemptiteyt als men best konnen ofte moghen sal, ende naer elcke misse gelesen ende gesongen eenen De Profundis, Pater, ende Ave Maria, met twee collecten voor sijn ziele ende sijnder vrienden ende alle salighe zielen, ter volcominghe van welke missen deselve heere jacob ghegheven ende getransporteert heeft de goederen hier naer verclaert :

in den 1e een behuysde stede gelegen aen 't kerckhof van den capellaen sijn residentie te houden;

item een half bunder lants geleghen op hautem cautere;

item een half bunder lants geleghen op d' eyghenvelt welck houdt in pachte d'hoirs van joos sullenaren om twelf ponden parijs 'tjaers; item de helft van een dagwant landts geleghen op t'grooten broeckvelt aen die stichele, ende om dat t'selve landt volghen soude elcke gifte van heere jacob heeft den heylighen Gheest van denderhauten gegheven over d'helft van den voors. daghwande t' jaers ses en dertig schellingen parijs, item een stuck lants groot een daghwandt en twintig roeden geleghen op 't Huyfkensvelt, ende houdt in pachte jan van der smessen op twee en twintigh stuyvers t' jaers daer af den h. Gheest heeft die helft de Kercke het vierendeel ende den dienst van St. Nicolaus d'ander vierendeel;

item vijf daghwanden ende een half ghelegghen op 't Lindenvelt ende houdt in pachte jan de deckere met sijne consoorten omme de somme van seven en twintigh schellinghen ses penninghen grooten;

item nogh drij daghwandt ghelegghen op den duyst ende houdt in pachte gillis van dorpe, omme de somme van ses schilden 'tjaers;

item nogh een half daghwandt op 't Vosselve commende aen den wegh die te Vosselstraete wert gaet ende houdt in pachte joos van melle omme de somme van drij en dertig grooten 'tjaers;

item eenen mersch ghelegghen in de Brielingen ende in pachte aen piet de dier om vier ende een halve schilde s'jaers;

item eenen meersch in den Dockaert ende haut in pachte Pieter van Cleij omme de somme van drij schellinghen grooten 's jaers ;

Item eenen meersch ghelegghen onder de heerelijckheydt van Ninove te Nederwijck geheeten den Swaenen meersch ende houdt in pachte heer jacob adriaen van Assche ende geldt derthien schilden;

item te Liedekerck eenen erfelijcken cheyns van achtentwintigh schellinghen sjaers blijkens bij twee brieven hier mede over ghegheven;

Item aen arent van vosselle vijf schellinghen grooten sjaers op jan de vlaeminck op sijn erffie op d'oude stede ende erffie van jan praet ter waerden over 't hospitaal van Aelst Xij gr. 'sjaers

item op 't Landt van hendrick van der smessen op den duermans putte

Xij gr. sjaers;

item op Gillis Cobbaert ende Wauter Dams op haerlieder meersch ter parderwinghen vi grooten sjaers;

item op d'hoirij van jan van der linden iij grooten sjaers;

item op d'hoirij van jan de vlaeminck op sijn Landt op d'aude mole velt iij grooten sjaers;

item hendrick van der smessen op sijn Landt achter sijn lochtinck ij grooten sjaers;

item Gillis Damen ende Cornelis Mertens op haer lieder landt op d'ostvelt;

item omme dieswille dat die prochiaen nu ter tijdt ende voor hem ende sijne naercommers geconsenteert heeft de gesongen misse van heylighen sacramente te doene op den hooghen autaeer soo heeft daer vooren ende voor sijne dienst alle jaer xx grooten, der kerck oock xx grooten om smaut in de Lampe eeuwelijck ende erfelijck te Berrene, welcke voorn. drij partijen bedraegen t'saemen drij pont parijs sal betaelen d'hoirije van Cornelis de Brakelse ende beset op sijn stede de Sterre, alle welcke voorn. partijen van lande ende van meersche cheynsen en Renten de voorn. heer Jacob wel ende wettelijck binnen sijnen levne lijve gheheven ende getransporteert heeft in handen van de wette van Denderhauten omme den voorn. dienst eeuwelijck ende erfelijck gecelebreert te worden in de voorn. Kercke van Denderhautem wel verstaende dat den voorn. dienst sal gheven ende doen doen d'audste marte manshooff van sijn geslachte naest van bloede, bestaende ende indien het ghebeurde dater gheene marte en waere soo sal 't gheven d'audste naeste ende men sal den voorn. dienst doen doen den naesten van bloede van den voorn. geslachte van voorn. heer Jacob ende sijn hoirs ende gebeurde het dat er geen priester van sijner geslachte ofte bloede en waere, soo sal men den selven dienst moghen doen doen ende celebren bij andere priesteren totten tijdt ende wijlen p bre quame van den selven geslachte ende alsdan soude die andere priester moeten weijcken ende scheeden van den selven dienste ende die laeten doen den selven vanden geslachte sonder fraude ofte arghelist altijds betaelt sijnde naer Raete van den tijde ende voort soo heeft den voorn. heer Jacob binnen sijn leven ghegheven den heylighen Gheest van Denderhautem alle weecken 't elcke donderdagh naer de misse van de heylighe sacramente derthien miserabele arme menschen elk een broodt ende in elcke broode te stekene ses mejiten Vlaensch, ende omme dat eeuwelijck ende erfelijck ende alle weeken gedaen te worden soo heeft den selven heer Jacob ghegheven ter oirboire ende proffijte van der selven broode ende alsoo hier naer volght, in den eersten een stede ende erve beplant met hoppe cruydt groot drij vierendeelen over de Beke de welcke is uytghegheven in cheyns 't jaers om thien schellinghen grooten Joos van Melle;

item op die stede van Pieter De Dier in de Brielinghen iij gr. vi pen.

grooten 's jaers;

op thys ende erve daer Hendrick De Weerd op woont geheel bij de kercke van Denderhautem iij schellinghen grooten erffelijcke rente;

item op die stede ende erffe van Ghert Van Ressele commende bij der priesteragie neghen schellinghen grooten;

item Mertens Warants op sijn lochtinck gelegen in de Warant achter sijn stede vijf schellinghen grooten ;

item vier schellinghen grooten 's jaers op Vrancke De Meyere naer d'inhaut van de erffelijcke charte;

item een stuck landts op 't Panteghem velt ende landt in pachte Ghijs De Boom ende geldt 't jaers ses schellinghen vi p. en grooten, alle welke voorn. partijen van Renten ende Landen die voorn. heere Jacob heeft ghegheven ende getransporteert ter voorn. proffijte van de voorn. brooden ende gelde daer mee als voorn. gedistribueert te sijne de voorn. arme miserabele menschen;

item soo heeft de selve heer Jacob ghegheven ten voorn. heylighen Gheest van Denderhautem om dat te deelen ten daghe van sijn der uytvaert als hij van aertrijck ghescheeden sal zijn den arme menschen hondert ende vijfthigh schellinghen om daer mede te coopen broodt ende andersints ter discretien van sijne voorn. executeuren

item soo heeft de voorn. heer Jacob oock ghegheven ten proffijte van de kercke van Denderhautem hondert en vijftigh ponden parisis, omme ter decoratiën van de goddelijcke dienst te doene een casuvele ende twee Tunikels van roode cramesij fluweel;

item den voorn. heer Jacob heeft ghegheven der voorn. kercke onser Lieve Vrouwe in de voorn. kercke t'heure decoratie ende vercieringhe twee gauwde Ringhen den eenen met eene steene van diamant, ende den anderen met eenen steene van granaten;

item boven allen desen soo heeft den selven heere Jacob ghegheven meester Hendrick Van der Smessen sijnen neve Pietrs soone sijnen Tabbaert met den slourbijne gevoert, sijnen damasten rock ende sijnen fluweelen indien hij priester wordt;

item de selve heer Jacob omme naermaels gheen discoort ofte twist tusschen sijn vrienden t'hebben heeft quijtgescholden alle sijn broeders ende susters van alle hetghone dies bij sijnlieden ofte eenigh van hemlieden in hem mochten gehouden zijn tot desen dage in januario anno duyst V h ses en twintigh;

item boven desen soo heeft den selven heer Jacob ghegheven Pieter sijn broeder alle sijn goet sonder eenicht reservatie ghelegghen in de Leebeke dat hem verstorven is van wijlent sijn vader ende moeder, mitsgaeders sijn deel van de stede huys ende erffie daer Peeter op woont ghelegghen bij der kercken;

item soo heeft desen heer Jacob ghegheven Anthonius van der Smessen sijnen broeder twee ponden grooten erffelijcke Losrente sjaers te weten een pondt gr. aan Daneel van der Smessen;

item desen heer Jacob heeft ghegheven Jannen sijnen broeder twee pont grooten sjaers lijfrente 'tsijnder Lijfve alleene ende niet langher die te heffene aen Pieter sijnen broeder, den derde; aen Anthonius sijnen broeder een derde; ende d'ander derde aen d'hoirij Joosijne sijner susteren ter saligher ghedenckenisse, ende dat van goeden dat den voorn. heer Jacob hemlieden ghegheven heeft;

Item noch heeft desen heer Jacob ghegheven sijne susters kinderen te weten Jocomijne sijnder nichten drij vierendeelen Landts ghelegghen op 't Lindevelt ende noch drijen dertigh Roeden schooflandt ghelegghen op 't Vossel velt, ende noch eenen meersch achter Cornelis Smols stede ghelegghen, ende sijnen besten Tabbaert naer sijnen besten om haere kinderen mette te cleeden;

desen heer Jacob heeft noch ghegheven Jenneken sijnder nichten ses pondt grooten eens;

desen heeft noch ghegheven Pieter sijnen neve als hij nam ter huwelijcke Magdalene Rijckaerts ses pondt grooten eens;

desen heeft noch ghegheven Margarite sijnder nichte als sij ten huwelijcke nam Pieter de Cuypere sesse ponden grooten;

desen heeft noch ghegheven Jannen sijnen neve die Pieter sijnen broeder onder hem heeft ende moet gheven als desen Jannen hem sal stellen tot eenighen staete ofte neringhe acht ponden gr.

desen heeft noch ghegheven Anthonius sijnen neve half pondt erfelijcke Losrente te Lossene den

gekocht teghen Augustijn Baeyens om die huysinghen te Gendt;

desen heeft noch ghegheven Joosijne sijnder nichte ander halve sack terwe erfelijcke Losrente op eenen stuyver naer de beste binnen Leeuwe ende noch boven dien ij grooten eens om haer te cleeden als sij in 't Begijnhof ginck;

item desen heeft noch ghegheven aen sijnder Nichte ter eeren van Godt almachtige sijns vaders ende moeders ende sijnder ziele ende onser vrienden ende aller salighe zielen de somme van drij pond grooten;

item noch heeft den voorsden heer Jacob ghegheven de broeders ende susters hier naer volghende met conditien hier onder genoempt inden eersten die broeders van clooster van Melle thien schellinghen grooten;

die Jacopijnen van Ghendt thien schellinghen grooten ;

de Minnebroeders van Brussele thien schellinghen grooten;

onse Lieve Vrouwe Broeders van Aelst thien schellinghen grooten

hier vooren moeten de voors. Broeders elck in haer clooster singhen vigilien met neghen lessen ende eene gesonghen misse, ende dertigh missen daer naer gelesen;

desen heer Jacob heeft noch ghegheven die susters van den Convente van Assche thien schellinghen grooten;

de Grauwe Susters van Ninove thien schellinghen grooten;

de Grauwe Susters van Aelst thien schellinghen grooten;

de Swerte Susters van Aelst thien schellinghen grooten;

hier vooren moeten de voors. Susters in elck haer lieder Convent singhen vigilie van neghen lessen ende doen singhen eene misse van Requiem, al welck voors. testament ende uyttersten wille in der vorme en manieren vooren verclaert, is al wel ende wettelijck ghepasseert Present Pr., Anthonius, ende Jan Van der Smessen, ende veel meer andere als naerste hoirs van selven heer Jacob gheconsenteert alsoo verre alst hem lieden aengaet de voorn. giften ende testamente ende al 't ghone dat daer naervolghen sal, volkomen sal worden volghende welcke begheerte soo heeft die voorn. heer jacob testateur versocht ende beghert ende wilt dat men al hetghone dies vooren verclaert is ende t'ghone dies hij t'selve niet volkomen en heeft met sijne levende Lijfve naer sijn doot volkomen naer door alle sijn poincten ende art. Is niet ghereserveert, ende omme te volcommen van die soo heeft de selve heer Jacob gheauthoriseert ende gheachtigh ghemaect ende bij dese maect hij machtigh met speciale en irrevocabele voor sijn doot ende daer naer als sijne executeuren Pr. ende Anthonius van der Smessen sijne broeders mitsgaeders heer Jacob Van der Smessen Pbre Prochiaen van Denderhautem Peeters soone om het selve testament ende uyttersten wille inder voegen ende manieren boven verclaert te volcommen in alle sijne poincten ende sonder eenighe reservatie ende ommedat geenen arbeydt soude blijven onvergouden ende ongeloont soo heeft den selven heer Jacob testateur begheert dat elck van sijne executeurs sal hebben voor sijnen arbeit eenen dobbelen Philippus Gulden ghegheeten en in ghevalle deselve sijne executeurs ofte eenighe van henlieden kost ofte eenigher last schaede ofte interest hadde om te volcommen van sijn voorn. testament 't sij in geene staende reys ende besoigneerende ofte eenigsints andersents dat heeft den selven heer testateur begheert ende wilt men sulcken kost ofte last verhaelen sal sijn hoirs voors. testateur alle voorgaende testamente bij hem in sijn levene gemaect getestateurt doot ende te niete ende alle midts desen casseerende ende om dat

soude blijven goed vast ende van weerden volgens begheerte van den selven heer Jacob soo hebben wij, Schepenen van de prochie van Denderhautem dese presente letteren in forme van testamente beseghelt met den seghele van de saecken der voorn. prochie hier aen uythangende ende was ghedaen den xxiiijen dagh van Januario M V ses en twintigh onder stontd ghecollationeert jehghens d'origineele ende bevonden t'accordeeren ondt Pr. van der smessen nederwaerts deser stond geschreven aldus accordt. met de voornoemde copie authentique onderteeckent als boven mij toirconden als greffier der stede van aelst ende was onderteeckent de Bundele nederwaerts staet collatione acta contra copiam concordat hac presens copie quod attestor tamquam V. Baert met seker handteecken ende daerbij 1616 noch nederwaerts stontd aldus naer collatie jehghens de derde copie authentique onderteeckent als boven en dese tegenwoordighe copie daer mede bevonden

te concordeeren mij toirconden als openbaer Nottaris gheadmitteert bij den Priveën Raedt van Z. Maj. ende Greffier der stede van Ninove ende was onderteeckent L. Bonjours met een merck ende daer bij 1621.

Bijlage : Stichtingsoorkonde van de Aartsbroederschap van de H. Rozenkrans in 1641.

Vollen Aflaedt.

Instellinghe van het aertsbroederschap des H. Roosekrans van H. Moeder Godts Maria in de Prochikercke van Denderhautem.

Op den eersten dach van September des laers ons Heeren 1641, des Pausdoms Urbani het Seventhienste, ende onser ghenadichster Coninck van Spaegnien Philippus het vijfthienste sijn gecompareert voor den Eerw. Pater Fr Ionas Raymundus Schepens Religieus der Predicheeren Orden uyt het Clooster van Ghendt, mijnHeere Mr Michiel van Haute, Pasteur, Baillu, Burch. Mr. ende schepenen der prochie van Denderhautem ; dewelcke verstaen hebbende het gheestelick profyt dat spruytende is vit het Aertsbroederschap des H. Roosekrans, daert wettelick ingestelt is ende wel onderhouden wort, ende versekert synde van de macht en Authoriteyt aen 't Orden der Predicheeren van den H. Apostelycken stoel ghegheven om het selve Broederschap inne te stellen ;dies versocht zijnde.

Soo ist dat sylieden Heeren voorn. vuten naeme van alle de Inwoonders der voorschreve. prochie, hebben gesupplieert aen de voorschreven Pater Ions Raymundus Schepens, daertoe gheauthoriseert, dat hem believe inne te stellen in hunne prochiekercke, datselve h. Broederschap met alle syn privilegien, gratien en Aflaeten; waertoe de suppliant sal hebben gheschickt en. ghetermineert voor eeuwelick de Capelle en. de Autaer van Onse Lieve Vrouwe, welcke sy het moeten vercierem met een Autaertaferreel van vijfthien en noodelicke ornamenten; om den dienst van 't Roosenkransen te doen. Oock hun... obligien en. dat sy sullen onderhouden en. soo veel alst hun moghelick is vermeerderen het voorschreven Broederschap en. reghelen en. Statuten des selfs punctuelick volbringhe en. doen volbringhen, namentlick dat de Processie het hoogheerdich h. sacrament des Autaers op de eerste sondaghen van elcke maent, de hooghemisse op de feestdaghen van onse lieve vrouwe ende de vier jaerig'hetijden sullen ghedaen worden.

Door welcke supplicatie beweeght synde den voorn. Pater hebbende seer goet gevonden den yver en. devotie der supplianten tot de weerdighe en. zuyver maghet ende Moeder Godts Maria, heeft inneghestelt en g'heplant het voorschreven Aertsbroederschap van. H. Roosenkrans met alle syne privilegien, gratien en Aflaeten in. voorn. Capelle en. Prochiekercke. Met conditie nochtans dat by sooverre t'Orden der Predicheeren betreft aldaer een huys ofte Convent t'hebben, dat ten selven stonde, dit Broederschap met alle syne rechten incompsten en profyten sal ghetransporteert worden en toegeeicht denselven huysse ofte convent ende de Capellemrs. ofte Ontfanghers sullen ghehouden syn van alles behoorlicke rekeninghe te doen aen den Prior der Predicheeren

ofte synen ghesant, neffens den heer Pasteur. Al het welcke de supplianten hebben gheacordeert en. onderteeckent by hunlieden Greffier.

m. van den haute

1641

Ick onderschreeven Prior der Predicheeren binnen Ghendt bevestigt ende haude goet en van weerde dese instellinghe als boven

ghedaen voor my ende mijne naercommers (1)

(1) Men moet bij de lezing in acht nemen dat er talrijke afkortingen in de tekst voorkomen; b.v. en.
= ende

Bijlage : Eed van trouw en gehoorzaamheid aan de Franse republiek.

DEPARTEMENT DE L'ESCAUT. LOI DU 18 GERMINAL AN X. (1).

Extrait du registre aux Procès-verbaux, constatant la prestation de Serment par le Ministre du Culte du Département de l'ESCAUT, où se trouve ce qui suit :

L'an onze de la République Française, le huit nivose en l'Eglise Cathédrale du Diocèse de Gand, sont comparus les Citoyens ci-après nommés, lesquels pendant la célébration de la messe et après l'Evangile ont prêté, sur les Saints Evangiles et entre les mains du Préfet du Département de l'Escaut, le Serment dont la formule suit :

Noms et Prénoms des Ministres du culte Catholique	Fonctions auxquelles ils sont nommés.	Communes et Paroisses ou succursales pour les- quelles ils sont nommés
---	--	--

François Fransman (2)	desservant (2)	denderhautem (2)
-----------------------	----------------	------------------

FORMULE DU SERMENT.

"Je jure et promets à Dieu, sur les Saints Evangiles, de garder obé-
"issances et fidélité au Gouvernement établi par la Constitution de la
"République Française. Je promets aussi de n'avoir aucune intelligence,
"de n'assister à aucun conseil, de n'entretenir aucune ligue, soit au-
"dedans, soit au dehors qui soit contraire à la tranquillité publique ;
"et si dans le Diocèse ou ailleurs, j'apprends qu'il se trame quel-
"que chose au préjudice de l'Etat, je le ferai savoir au Gouvernement."

"Fait à Gand, les jour et an ci-dessus.

"LE PREFET DU DEPARTEMENT,

"Signé : FAIPOULT

"Pour extrait conforme, délivré au C^{en} françois fransman;

"Le Secrétaire général de la Préfecture,

" (handtekening onleesbaar)

Deze eedaflegging, erg misleidend en dubbelzinnig van inhoud, werd door enkele priesters afgelegd. Wellicht kunnen we deze vorm van zweren "gedwongen" noemen, vaak uit angst gedaan. Het is evident dat men de clerus niet tot eedaflegging had moeten dwingen, zo de Franse "weldoeners" echt geacht en bemind werden, en op **spontane**, eerlijke medewerking van allen hadden kunnen rekenen.

(1) d. 18 april 1802

(2) met inkt ingevuld

Bijlage :

Standregelen der Confrerie van S. Rochus en S. Barbara.
te Denderhautem.

- Art. 1 Het broederschap heeft voor doel door de voorspraak van de H. Rochus en der H. Barbara en het navolgen hunner deugden de bevrijding van besmettelijke ziekten te bekomen en een zalige dood door het godvruchtig ontvangen van de sacramenten der stervenden.
- Art. 2 Elk lid bidt dagelijks ééns (hetgeen op de minste zonde niet verplicht) het "onze vader" en het "wees gegroet" met het volgende schietgebedeken : H. Rochus en H. Barbara, bidt voor ons.
- Art. 3 Jaarlijks zullen de feestdagen van St.-Rochus en van Sinte-Barbara met plechtig octaaf gevierd worden.
- Art. 4 De eerste dag, door de rubrieken niet belet, zal er na beide octaven een solemneel jaargetijde gezongen worden tot lafenis der afgestorven leden.
- Art. 5 De naam der leden wordt op één register geschreven.
- Art. 6 Elk lid betaalt jaarlijks 0,10 fr. - Die verlangen te voldoen voor gansch hun leven betalen ééns 3 fr.
- Art. 7 Het broederschap wordt bestuurd door den E.H. pastoor als proost of zijnen afgevaardigde en vier leden.
- Art. 8 Het geen van de geldmiddelen overblijft na het bekostigen der goddelijke diensten, zal gebruikt worden tot opluistering der groepen van St. Rochus en S. Barbara in de processie en tot versiering der kerk.

Goegekeurd Gent 14 oogst 1900

geteekend : A. De Bock, vic. gen.

in mandati specialis

op bevel van Z.D. Hoogw.

Arth. de Meester, Kan, secret.

Bijlage : Pastoor Schoonheydt verlaat Idegem niet zonder moeilijkheden in 1821.

De inwoners van Idegem lieten hun pastoor letterlijk niet los, toen hij naar Denderhoutem moest verhuizen. Een groep mensen van Denderhoutem trok erachter naar Idegem. Ginder aangekomen werden ze alles behalve vriendelijk ontvangen. We luisteren naar het liedje dat te dier gelegenheid werd samengesteld : (1)

INHULDIGING VAN DE PASTOOR VAN DENDERHOUTEM.

1. 't Was in het jaar van achttienhonderd
en eenentwintig, de derde dag
der maand december; elk was verwonderd
van wat men hoorde en daar zag,
elk riep met zinnen: wij gaan beginnen,
er klonk ten allen kant een stem : bis
vandaag komt onze pastoor binnen,
wij trekken op naar Idegem.
2. Al met parade en moed beladen
begaven wij ons op de baan,
om onze pastoor te gaan halen,
doch onze vreugd was gauw gedaan;
met knuppels, stokken, hamers en blokken,
met stenen, stoelen, omscheil (2) en houweel bis
kwamen ze op ons afgetrokken
en ze attakeerden 't achterdeei.
3. Geen echte veldslag kon het blijken,
doch iedereen die vocht met moed,
maar wel een slagveld zonder lijken,
omdat Cangée riep : "en stort geen bloed".
Verheugd van zinnen, maar boos van binnen
geleid door Winter, Wijnant en Cangée, (3) bis
trokken wij Denderhoutem binnen
maar wij brachten de Paster mee.

Zang door A. De Smet.

(1) Dit lied verscheen al in de "Mededelingen van de Heemkring Haaltert". We danken de Voorzitter, Dr R. Lievens, die ons welwillend een geluidsbandje met de zang bezorgde.

(2) omscheil = dialect voor haamhout of zwengelhout of zwenghout.

(3) Drie kerkmeesters: J. De Winter, notaris en burgemeester te Denderhoutem; C. Lercangée en Fr. Wijnant

Bijlage : Petitie door de bewoners van de Eigenstraat opgesteld, inhoudende het verzoek om van Iddergem afgescheiden te worden en in de parochiale gemeenschap van Denderhoutem opgenomen te worden.
(Zie p. 70 bij Fransman)

AEN DE ZEER EERWEERDE HEEREN VICARISSEN GENERAAL DES
OPENSTAENDEN BISDOM VAN GEND.

Zeer Eerweerde Heeren,

Vertoonen met diep respect de Inwoonders van het gehuchte gezeyt de Neygenstraat, Eertyds dependentie van de commune van Iddergem, en alsnu onderhoorigheyd der commune van Denderhoutem, dat zij t' sedert den jaere 1806 vereenigt zijn, voor zoo veel het civil aen gaet, met de commune van Denderhoutem, en dat zij voor alsnu verlangen insgelijks aen de laeste Commune gevoegt te worden, voor wat betreft het geestelijk om reden :

1e dat het gehucht gezeyt de neygenstraat, bevattende alleenelyk vierthien huyshoudens ; maer een alf quartier uers gelegen is van de kerke der Commune van Denderhoutem, en eene alve uere van de gone van Iddergem ook dat den weg leydende naer Denderhoutem zijnde eene pontstraete veel gemakkelijker is als den gonen leydende naer Iddergem, wezende maer eenen voetweg, en nog te meer ten tijde van het winter saisoen, wanneer men maer met groote moeyte, tot deze laeste Commune Geraeken kan.

2e dat al de overledene op de commune van Denderhoutem moeten begraven worden op het kerkhof derzelve commune, en de voordere diensten moeten geschieden tot Iddergem; als mede dat de Jong-geborene kinderen tot Iddergem moeten gedoopt worden, en zulcx gedaen zynde, by het plaetzelyk bestuur der Commune van Denderhoutem ten register van gebortens moeten gestelt worden; voor welkers soigne in geval met onder Denderhoutem waere voor het Geestelyck en Weerelyk maer eene alve zoude moeten schikken en als nu daer toe ten minstens moeten gebruyken, eenen alven dag en dus daer ontrent eenen dobbelen onkost. Veroorsaekt, en ook dat de huizen staende op d'andere seyde van de straete deel maeken van Denderhoutem van welke laeste commune wy maer gescheiden zyn met alf straete, gelyk us : zult zien zeer Eerweerde heeren uyt nevens gevoegde kaerte figurative ;

3e dat in geval van Jaerlyksche belastingen zno d'een als d'ander Commune het gehuchte de neygenstraete taxeert in de zelve belastingen en bij dien dobbel Emploi veroorzaekt;
om alle welke genoemde reden Wij ons recours nemen tot us: ten Eynde van ons te willen vereenigen voor de geestelyke Jurisdiction aen de gemelde Commune van Denderhoutem.

Dezen 23 april 1822

HET IS DE GRATIE

De volgende negen personen konden zelf naamtekenen :

J. De Vos

Fx. De Winter

Joannes Smetreyns

A. van der Stock

J. De Winter

Joannes B Guns

J.B Coppens

Silvester v.d. Abeele

A.L.v.d. Storme

Vier personen zetten een + ; telkens werd er naast geschreven : Dit is het merk van... "verclaert niet te kunnen schrijven" :

Andreas De Pauw

J.B. Van der Stricht

Amandus Laureys

Jan-Baptist Wijnant

De geadresseerden waren de Vicarissen-Generaal, omdat de bisschopszetel te Gent sinds het heengaan van Mgr. De Broglie vacant was gebleven. Pas in 1829 zal Gent weer een bisschop hebben : Mrg J.-Fr. Van de Velde.

Van die Vicarissen-Generaal komt er geen reactie op dat schrijven. Mgr. L.J. Delebecque zal in 1848 de kwestie als volgt oplossen :

Denderhaudem en Idderghem (dekenij Ninove)

Wanneer wij de prochien van

dat een deel der civiele gemeente van Denderhaudem onderhoorig is aen de Kerk van Idderghem en wederzijds dus ook een deel der gemeente van Idderghem onderhoorig is aen de Kerk van Denderhaudem... Art. 1 de Parochien van zullen voortaan ten opzichte van elkander dezelfde palen hebben dan de civiele gemeenten van denzelfden naam

Art.2. Dees ons besluit zal verplichtende zijn van op den dag der afkondiging van hetzelfde, welke afkondiging zal plaets hebben op den eersten zondag na deszelfs ontvangst.

2 juni 1848.

Bijlage : De Vlaggewijding van de Boerengilde.

GEMEENTE DENDERHAUTEM

Programma der Feestelijkheden gegeven op Zondag 27 september 1903
Ter gelegenheid der Plechtige Wijding van het prachtig nieuw Vaandel
der Boerengilde Sint-Isidorus.

1e Om 2 ure juist namiddag, vergadering van al de deelnemende Maatschappijen, omtrent het nieuw kerkhof, aan de Molenstraat.

2e Om 2 ¼ ure, vorming en optocht van den Stoet, gerangschikt in volgende orde :

1.Denderhautem. Fanfaren.	16.Meerbeke. Onderlinge Bijstand.
2.Ninove. Cath. Turners Jong en Vlug.	17.Denderleeuw. Fanfaren.
3.Haeltert. Fanfaren.	18.Denderleeuw, Onderlinge Bijstand
4.Haeltert. Onderlinge Bijstand.	19.Hillegem. Xaverianen.
5.Haeltert. Tooneelbond.	20.Appelterre. Xaverianen.
6.Liedekerke. Fanfaren.	21.Appelterre. Zangafdeeling.
7.Liedekerke. Boerengilde.	22.Pamel. Fanfaren.
8.Aygem. Xaverianen.	23.Pamel. Zangmaatschappij.
9.Heldergem. Xaverianen.	24.Pamel. Boerengilde.
10.Iddergem. Fanfaren.	25.Okegem. Boerengilde.
11.Oultre. Xaverianen.	26.Hekelgem. Xaverianen.
12.Sint Antelinckx. Xaverianen.	27.Welle. Fanfaren.
13.Meerbeke. Fanfaren.	28.Denderhautem. Xaverianen.
14.Meerbeke. Xaverianen.	29.Denderhautem. Boerengilde met
15.Meerbeke. Boerengilde.	29.hare nieuwe Vlag.

3e Gedurende den optocht aan de Kerk uitreiking der herinneringsmedaliën.

4e Wijding in open lucht der nieuwe Vlag met korte aanspraak door den Eerw. Heer Luytgaerens, secretaris van den Boerenbond van Leuven.

5e Na de kerkelijke plechtigheid groot Muziekfeest op de verschillende kiosken van het Dorp en Oeffeningen door de turners Jong en Vlug van Ninove.

Voor de Feestcommissie :

Eerw. Heer Willem Van de Putte, Pastoor, A. Van Oudenhove, Notaris, Cheri Goubert, Van Herreweghe, Deken der Boerengilde.

Gezien en goedgekeurd door het College van Burgemeester en Schepenen in zitting van heden.

Op bevel : De Gemeente-Secretaris

F. Roelandt.

Denderhautem, 10 september 1903

Cam. Schouppe

A. Brys

B. Van Vaerenbergh

Aalst, Boek-en Steendrukkerij van C. Van de Putte-Goossens.

Bijlage : Tekst uit een krant (1914) houdende het relaas van de stichting van een hulpkerk in Lebeke.

De toenmalige pastoor Pauwels deed er goed aan dit knipsel in het gedenkboek te plakken.

Bij Koninklijk Besluit van 25 Januari 1914, verschenen in het Staatsblad van 30 Januari, wordt een hulpkerk opgericht in het gehucht Lebeke, te Oulter, Denderhoutem en Nederhasselt.

Deze hulpkerk is begrensd : ten N. door de grenslijn tusschen de gemeenten Heldergem en Oulter en door de Dommelbeek; op het grondgebied van Denderhautem door de wegen nrs. 82, 51, 86 en 50; ten O. op het grondgebied van Denderhautem door de wegen nrs 88 en 66;

de grenslijn tusschen de gemeenten Oulter en Denderhautem; de wegen nrs. 3, 152, 150 en 62;

de grenslijn tusschen de stad Ninove en de gemeente Oulter ; ten Z. op het grondgebied van Oulter, door den weg nr 1; op het grondgebied van Neder-Hasselt, door de wegen nrs. 45 en 37;

ten W. op het grondgebied van Neder-Hasselt, door de wegen nrs.43, 31, 2, 12 en 38; het midden van den Steenweg van Geeraardsbergen naar Aalst en de grenslijn tusschen de gemeenten Neder-Hasselt en Heldergem, zooals op bedoeld plan is aangeduid.

Een fabriekraad zal onmiddellijk in de nieuwe parochie worden aangeesteld, overeenkomstig artikel 6 van het decreet van 30 December 1809.

Bijlage : Akkoord tussen de kerkelijke overheid en het schepencollege van Denderhoutem, afgesloten op 12 mei 1962. Het betreft de heropbouw van de aloude pestkapel : Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Weeën in de Molenstraat.

OORKONDE

Ten jare negentienhonderd tweeënzestig de twaalfde mei werd van deze kapel de eerste steen gelegd.

De onkosten der bouwmaterialen werden betaald door giften en een omhaling bij de inwoners der gemeente, alsmede een toelage van 75.000 fr., geschonken door het gemeentebestuur. De opbouw en afwerking dezer kapel werden verwezenlijkt door vrijwilligers der gemeente, die hun diensten kosteloos hebben aangeboden.

Deze kapel werd gebouwd ter vervanging der kapel van Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Weeën, gelegen op de samenloop der Molenstraat en Schoolstraat en die, gesticht in het jaar 1727, wegens hare totale bouwvalligheid en de steeds grotere eisen van het moderne wegverkeer, moest worden gesloopt.

Denderhoutem, de 12e mei 1962.

het schepencollege de burgemeester de kerkelijke overheid

(hier ondertekenden :)

Meert G. Callebaut Fr. De Gendt A. Pastoor Peerenboom

GERAADPLEEGDE WERKEN

- Baert K. en Dauwe J. : De Zwarte Zusters te Aalst. 1975.
- Berkhof Dr. H. en De Jong Dr. Otto : Geschiedenis der Kerk. 8e druk. 1973.
- Broeckaert Oscar : Cultuur-Historische Facetten van Oost-Vlaanderen. Wetteren. 1970.
- Brugmans, Fischer e.a. : Geschiedenis der Wereld in Woord en Beeld. VI Dl. Olanda. Lund. 1928.
- Carson P. en Danhieux G. : Gent : Stad van alle Tijden. Gent. 1972 en 1977.
- Chamard, Dom Fr. o.s.b. : Les Eglises au Monde Romain, notamment celles des Gaules, pendant les trois premiers Siècles. Paris. Bruxelles. 1877.
- Claeys Bouaert F. : Le Diocèse de Gand pendant la première Occupation Allemande 1914-1918. Bruxelles 1949.
- Cornelis Marcel : Buitenpoorters te Geraardsbergen. Posthuum verschenen in boekvorm in 1975.
- David. Kan. J.-Bte. : Vaderlandsche Historie. X Dl. (onvoltooide reeks) 1851.
- De Brouwer Jozef, pr. : De Jezüieten te Aalst. III Dl. 1979.
- De Brouwer Jozef, pr. : Bijdrage tot de Geschiedenis van de kerkelijke instellingen en het godsdienstig leven in het Land van Aalst tussen 1621 en 1796. V Dl. 1975.
- De Bruyne Arthur : Petits Vicaires. (West-Pockets). St.-Baafs-Vijve. Druk. Oranje. 1968.
- de Moreau E. s.j. : Histoire de l'Eglise. Casterman Tournai. 1927.
- De Potter Fr. - Broeckaert : Geschiedenis der Gemeenten van Oost-Vlaanderen. Denderhoutem. 1877.
- De Potter Jozef : De Dekenij Ninove op het einde der XVIe Eeuw. z.p. 1944.
- De Schrijver E. : Ninovieters, Kaffeegieters. Druk. De Decker Ninove. 1982.
- De Vlaeminck A. : Familles de Flandre.
- Dhanens. Dr. Elisabeth : Provincie Oost-Vlaanderen. Inventaris van het Kunstpatrimonium. Kanton St.-Maria-Horebeke. Gent 1971.
- E.L. : Handboek voor Kerkgeschiedenis. De Procure. 1949.
- Elsevier : Geschiedenis der Pausen. MCMLXIV.
- Everaert - Vander Smisen Simone : Genealogie Vander Smissen. Gent. 1983.
- Fierens, Dr. Alfons : Losse Bladen Geschiedenis. II Dl. Brussel 1924.
- Fris Victor : Geschiedenis van Geraardsbergen. 1911, Herdruk 1977.
- Ghysen J. : Aalsters Volksleven. IVe Dl. Aalst, een musicerende Stad.
- Hemmer, l'Abbé H.M. : Histoire de l'Eglise II T. Traduction de l'Allemand de Mr. le Dr. Funk, Paris 1904.
- Juste Th. : Précis de l'Histoire du Moyen Age. IIe part. s.d.
- Kerckaert N. : Oude Vlaamse Huisnamen. Dl. I Gent. 1981.
- Knipping, Dr. B. o.f.m. : De Iconografie van de Contra-Reformatie in de Nederlanden. II Dl. Hilversum. 1939.
- Kurth Godefroid. : Les Origines de la Civilisation Moderne. II T. Bruxelles. s.d.
- Lambrechts, Dr. E. : Kerk en Liberalisme in het Bisdom Gent van 1821 tot 1857. Leuven. 1972.
- Lekai : De Orde van Citeaux.
- Luysen, Th. pr. : De Kulturkampf of de tegenwoordige kerkvervolgung in Pruisen. Brugge. 1883.
- Marcel, Pater. (J. Van Kerckhove) : Oud Geraardsbergen.
- Nolet pr. en Dr. Boeren P. C. : Kerkelijke Instellingen in de Middeleeuwen.

- Urbi et Orbi Amsterdam. MCMLJ.
- Oudemans A.C. : Bijdrage tot een Middel- en Oudnederlands Woordenboek. H.W. Van Marle. Arnhem 1870.
 - Petit Maxime e.a. : Histoire Générale des Peuples. III T. Larousse. Paris. 1925-1926.
 - Pirenne Henri, Prof. : Geschiedenis van België. IV Dl. Vertaald door Prof. Dr. A. Van Loey. La Renaissance du Livre. Bruxelles.
 - Plancquaert Mer. H. : Jan Vleminx. C. Moeyaert. 1910.
 - Ploegaerts Th. pr. : Les Moniales de Citeaux.
 - Potvlieghe G. : Het historisch Orgel in Vlaanderen. Dl. I. 1974.
 - Regaus Beda, o.s.b. : Bona et Jura ...
 - Ribadineira Petrus, s.j. en Rosweyodus Heribertus, s.j. : Generale Legende der Heylighen. 7e druk. Antwerpen. 1707.
 - Ruys en De Sutter. : Bijdrage tot de Geschiedenis van Serskamp.
 - Smet Cornelius. pr. : Heylige en Roemweêrdige Persoonen ... II Dl. de Haes Brussel, 1808 en 1809.
 - Soens E. pr. : De Pachthoeven van de Sint-Adriaansabdij te Geraardsbergen. Aalst Spitaels-Schuermans. 1914.
 - Strijpens. Dr. H. : Oost-Vlaanderen, Bouwheer van België. Boortmeerbeek. Pieter Daens. 1981.
 - Van Bockstael Geert. : 900 Jaar Sint-Adriaansabdij Geraardsbergen. Uitg. 1981.
 - Van den Gheyn. Kan. : Maurice, Prince de Broglie, XIXe Evêque de Gand. Autobiographie 1766 - 1812. Gand. Siffer. 1923.
 - Van der Linden Renaat. pr. : De Iconografie van Sint-Niklaas in Vlaanderen. Zottegem 1972.
 - Van Gassen Dr. H. : De Geschiedenis van Ninove. II Dl. 1949, 1960.
 - Van Isacker Karel, s.j. : Het Daensisme. De Nederlandsche Boekhandel. 1959.
 - Van Mechelen Johan : Vlaamse Begijnhoven. Lannoo Tielt. (niet in de handel gebracht).
 - Van Mello Jacques. : Van Gerardi- Montium tot Geraardsbergen. Tielt. 1977.
 - Van Mello Jacques : Van Schiptrekker tot Pendelaar. Uitgave in eigen beheer. 1978.
 - Verbesselt. Dr. J. : Het Parochiewezen in Brabant tot het Einde van de XIIIe eeuw. z. j. Dl. I : De Wording van de Parochiën.
 - Verhaegen Pierre : La Lutte Scolaire en Belgique. Gand Siffer 1905.
 - Voigt J. : Histoire de Grégoire VII. (traduite de l'Allemand par Mr. l'Abbé M. Jager). Bruxelles. 1844.
 - Winkler-Prins Encyclopedie. 3e druk, 1910.
 - Bouwen door de Eeuwen in Vlaanderen. z. j. Arrondissement Aalst. Snoeck-Ducaju. n.v. Gent. 5n / 2(H-Z).
 - Monasticon Belge. T. VII Flandre Orientale. 1977.
 - sint-janshospitaal brugge, 1188 - 1976. C.O.O. Brugge.
 - Het Land van Aalst. Meerdere jaargangen.
 - Eigen Schoon en de Brabander.
 - Mededelingen van de Heemkring Haaltert.
 - "Liber Memorialis" (dagboek) van de parochie.
 - Het Gemeentekrediet van België : Geschied- en Aardrijkskundig Woordenboek van België. Uitg. 1980.
 - Het Rijks Archief te Gent (= R.A. Gent).
 - Het Rijks Archief te Ronse (= R.A. Ronse).
 - Het Archief van het Bisdome te Gent.